

ČITATELJI! Prosimo, pogledajte na številke na naslova za dan, ko Val splo je li imeti

Library of Congress

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 255.

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 30, 1942 — SREDA, 30. DECEMBRA, 1942

KA NEKAJ VEČ KOT
na dan dobivate...
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA DOM
(Vseeno, sobot, nedelj in praznikov
ČITAJTE, KAR VAS ZANIMA

VOLUME L — LETNIK L

RUSI ZAVZELI KOTELNIKOV

VČERAJ SO RUSI ZAVZELI ZELO MOČNO UTRJENI KOTELNIKOV, 90 MILJ JUGOŽPADNO OD STALINGRADA IN PRODRAJO DALJE PROTI ROSTOVU OB AZOVSKEM MORJU V NAMENU, DA ZAJAMEJO MILJON NEMCEV NA KAVKAZU IN PRED STALINGRADOM

Posebno poročilo ruskega vrhovnega poveljstva pravi:

"Naše čete so zavzele železniško križišče Kotelnikov. Zapolnjenosti so bile velike zaloge, med temi 17 eroplanov in spremeljevalni tanki."

Redno polnočno poročilo pa naznanja zavzetje Torgovaja, 57 milj jugovzhodno od Kotelnikova in okoli 40 milj nad Elisto, glavnega mesta na Kalkukovih stepah na Kavkazu.

Zavzetje Kotelnikova je največja ruska pridobitev v sedanjih bojih in velikanski vdarec za Nemce, kajti za nje je sedaj nemogoče osvoboditi svojih 22 divizij med Donom in Volgo in jih morejo zalagati samo s transportnimi aeroplani, katere pa Rusi uničujejo.

Druge ruske armade pa nabijajo dvakrat obkoljeno armado 300.000 Nemcev od vseh strani, toda Nemci se še vedno trdovratno branijo.

Višje proti severozapadu pa se druga rdeča armada, ki je prekorčila Don in se obrnila proti Rostovu, še vedno bliža armadi, ki je zavzela Kotelnikov in se bo z njo združila. To se more vsak čas zgoditi in je s tem okoli nemške armade pred Stalingradom med Donom in Volgo že vržen drugi obroč, kadar pa se severno in južno krilo rdeče armade združita v Rostovu, bo še mnogo večja nemška armada zajeta na Kavkazu.

Ofenziva ob osrednjem Donu je že obšla Milerovo ob Moskva-Rostov železnici ter se pomika proti Rostovu. Rusi, ki se

bore v sneženem viharju in v hudem mrazu, imajo do Rostova še kakih 100 milj.

Polnočno poročilo ruskega vrhovnega poveljstva naznanja, da je bilo ob srednjem Donu in pred Stalingradom ubitih 3560 Nemcev, vjetih pa 470. Od 12. do 27. decembra je bilo jugozapadno od Stalingrada ubitih 19.000 Nemcev ob srednjem Donu pa so imeli Nemci 120 tisoč izgub.

Ze drugi zaporedni dan naznanjajo Rusi, da pošiljajo Nemci ob srednjem Donu v boj nove rezerve, da pa so bili vsi protinapadi odbiti in da rdeča armada stalno prodira dalje.

Okoli Stalingrada, kjer je 22 nemških divizij obkoljenih, so Rusi včeraj zopet izstrelili 31 nemških transportnih aeroplanov, v notranjosti mesta pa so napredovali 300 do 400 jardov, so zavzeli zopet več poslopij v tovarniškem delu mesta in pobili 300 Nemcev.

Pri Kotelnikovu so Rusi pobili nad 2200 Nemcev in dobili so velikanske zaloge vojaške opreme, med tem 415 trukov, 189 strojnic, 40 možnarjev, kornje in govejo živino.

Na osrednji fronti okoli Velikije Luki so Rusi odbili vse nemške protinapade in njihova ofenziva se pomika dalje. Uničene so bile tri nemške infanterijske stotnije. Na nekem drugem kraju v bližini je obkoljeno v snegu 300 Nemcev.

Podpredsed. Wallace začrtuje povojno svetovno demokracijo

Washington, 29. dec. — Henry A. Wallace, podpredsednik Zdr. držav, nadaljuje s svojim obrisom povojnega sveta, v katerem upa, da bo vzpostavljena "svobodna svetovna demokracija", katera bo nudila delo in jamstvo pred de presijami in vojno vsakomur.

Ta demokracija naj bi temeljila na Rooseveltovem New Dealu, kakor tudi na "novi svobodi", ki je bila Wilsonovo geslo, ko je bil prvič izvoljen za predsednika. Glavni cilj vseh treh načrtov je bil in je dobrobit ljudstva v splošnem.

Podpredsednik Wallace, ki je že ob par prilikah javno govoril o načrtih za povojni svet v imenu new deala, je to pot podal nadaljni oris načrtov za povojno svetovno demokracijo ob priliki praznovanja 86. rojstnega dne pokojnega predsednika Wilsona, o katerem je bilo zdaj rečeno, da ni res, da bi bil on zakrivil kake napake, ki so se dogodile pri sklepanju mira po zadnji svetovni vojni, ampak da so to zakrivil ljudje sami, ker so ga zapustili, sam pa seveda svojega programa in svojih idej ni mogel izvesti.

Mr. Wallace je podal tekom svojega govora več točk, v katerih je zapopadena v glavnem teorija načrtov za povojno svetovno demokracijo, v kateri se ne bo mogel več pojaviti kak nov Hitler, niti oblasti lačni povzročevalci vojn kakšne koli narodnosti. V točkah je predvidena potreba hitre preuredbe industrijskega kolosa, ki naj bi obratoval po končanih bitkah

naprej za civilne potrebe in za grajenje demokracije.

Demokracija, ki jo predvideva new deal v Washingtonu, noče, da bi trpeli kake težke posledice premagani narodi — maščevanje bi pomenilo vračanje k barbarizmu — kaznovalo se bo krivce, ne pa narodov. Premaganim narodom ne bo več dovoljeno oboroževanje.

Združeni narodi bodo morali podpreti vojaško razoroženje tudi s psihološkim razoroženjem na ta način, da bodo poslali v Nemčijo in na Japonsko ljudi, ki bodo inspicirali šolski sistem, da se s tem prepreči nadaljnje širjenje Hitlerjevega nauka in pa zastrupljanje mladih možganov po japonskih vojnih oblastnikih. Dali se bo poslalo inšpektore v fašistično Italijo, kjer se mladino zastruplja s fašističnimi nauki že več kot dvajset let, ni bilo v govoru naglašeno in Italija oziroma Mussolini ni bil niti omenjen.

Zagonetka mrtvega deteta v avtu rešena

New York. — Skrivnostno potovanje ozeblil otrok, katere je vozil v črnem avtu po Boston Post cesti neki človek, ki je spotoma zahteval nujni odmerek gasolina, češ, da pelje mrtvo dete k pogrebniku, (trupelce je tudi pokazal) je bila rešena, ko se je izkazalo, da je bila v avtu družina, katera je bila na potu k sorodnikom, v Lynn, Mass.

Družina v avtu je bila brez sredstev in se je zato morala zateči k sorodnikom, ozir. k staremu očetu, ker družinski oče je ženo in male otroke zapustil. Njegov tovariš, s katerim sta skupaj delala pri avto-busni družbi, je videl revščino družine in je hotel družini pomagati s tem, da jih je peljal na dom starega očeta otrok. Med potjo mu je zmanjkalo gasolina in umrl je tudi pet mesecev stari otrok družine Jackson, katere je vozil.

Ko je voznik pripeljal družino, ki je štela sedem otrok in mater, v Lynn, so otroka tamkaj pokopali, ne da bi se kdo zavedel kakšen prah je dvignila smrt deteta po deželi, ko so listi poročali o zagonetnem avtu in vozniku, ki je pokazal mrtvo dete, da je dobil odmerek gasolina.

Zdravniki, ki so mrtvo dete preiskali, so dejali, da je otrok umrl za pljučnico in pljučnico je dobil, ker je bil vzet na potovanje, ko je bil močno prehlajen. — Družina je bila vržena iz stanovanja malo preden je odšla v Lynn k staremu očetu.

Položaj na Italijanskem

London. — List "Manchester Guardian" je objavil pismo, katerega je prejel iz Italije neki prominentni Anglež in v katerem je opisan položaj, kakor ga opisovalec sam vidi z dneva v dan, ker živi v Italiji.

Pismo je datirano 17. nov., ter riše razmere, ki so posebno opasne v pogledu živil. V pismu je rečeno, da Italijani zelo mrzijo in sovražijo Nemce, ker smatrajo, da so oni zakrili, da se nahaja Italija sedaj pod ognjem bombardiranja. Pismo navaja, da se bo znalo v Italiji zgoditi še marsikaj, ako bodo Angleži še nadalje bombardirali njena mesta.

V pismu je tudi rečeno, da Nemci cinično plenijo po vaseh in trgih živila, katerih že tako primanjkuje. Medtem, ko italijanske ženske mnogokrat omedle na ulicah od slabosti vsled nezadostne hrane, so nacijski vojaki in častniki lepo rejeni in imajo na razpolago obilo dobre hrane. Ravnotako imajo v posebnih nemških gostiščih za nemške turiste oziroma posetnike najboljšo mogočo hrano na razpolago.

V italijanskih restavrantih ni videti nobene take hrane, kot

jo servirajo Nemci svojim gostom. Italijani dobijo samo štiri grame masti mesečno in meso je redka poslastica, tudi odmerjena na grame.

Živilske razmere v severnem delu Italije so hujše nego v južnih predelih.

Naciji so si zgradili v okolici Rima velik glavni stan. Poleg tega so zasedli hotele in gostišča v letoviščih pri Rimu in tamkaj se sedaj zdravijo okrevajoči nemški ranjeniki. Za vse to morajo Italijani odmerjati posebne odmerke živil. Ljudje so nezadovoljni in odprto govorijo.

Pismo pravi tudi, da je bilo tekom meseca oktobra aretiranih več profesorjev, ker so javno protestirali proti temu, da se Nemci v deželi redijo kakor pitani prašiči, medtem, ko ljudstvo strada. Sploh vsa znamenja kažejo, da bo težko bombardiranje Italije imelo velike posledice.

ZAVEZNIKI V TUNIZIJI SO SE UMAKNILI

Zavezniki čete so se umaknile z neke višine šest milj severovzhodno od Medjez ob cesti v Tunis. Predno pa so se umaknile, so osiški armadi povzročile težke izgube. Zavezniki aeroplani pa so napadali v južni Tuniziji ter so vžgali 20 osiških trukov z vojaštvom in vojaškimi potrebščinami blizu libijske meje.

Neko zapoznelo poročilo iz južne Tunizije pravi, da so Amerikanci napadli Maknassy, ki se nahaja samo 40 milj od vzhodne obrežne ceste, ki veže Tunizijo z bežečo Rommelovo armado v Libiji. Pri tem je bilo vjetih 21 Italjanov, mnogo več pa jih je bilo ubitih in ranjenih.

Tudi Francozi prete, da bodo presekali osiško armado v Tuniziji ter v ta namen neprestano napadajo okoli Pont-du-Fahsa, 30 milj južno od Tuniza in skoro v isti oddaljenosti od Hammamet zaliva.

Vojna previdnost

Skozi 151 let je prinašal Stari farmerski almanak (Koledar) celoletne vremenske napovedi, toda letos je z oziroma na vladne odredbe glede napovedovanja vremena nazval vremenske napovedi "vremenska kazala", potem katerih ne bo mogel noben nacijski špijon zvedeti nič drugega, kot da bo v mesecu juliju vročina.

Mobilizacija španske mornarice

London. — Nemško kontrolirani pariški radio je naznanil, da je general Franco odredil mobilizacijo španske mornarice.

Polovico vpoklicanih v prihodnjem letu bodo tvorili največ oženjeni moški brez otrok

Washington, 28. dec. — V letu 1943 bo vpoklicanih tri in pol milijona moških in polovico teh bo vpoklicanih iz vrst osemnajst in devetnajst letnikov, ostalo polovico pa bodo tvorili oženjeni moški brez otrok in drugi moški med 20 in 37 leti. To izjavo so podali naborni uradniki, ki so pripomnili, da bo mesečno vpoklicanih od 250 tisoč do tristo tisoč mož.

Ženske so se zopet oprijele ročnega dela starih babic

White Plains, N. Y. — V Westchester tvornici ozir. delavnici v tem kraju je opaziti čedalje več žensk, ki se ukvarjajo z raznoterimi ročnimi deli in tudi s prejo in tkanjem, kakor so to delale stare babice v pionirskih dneh. Večina žensk, ki so se oprijele tega dela, ima svoje sinove v ameriški armadi in skuša tako zaposliti svoje misli, da ne bi te uhajale za sinovi ali možni, ki so bogve kod po raznih frontah, ali pa se vežbajo za akcijo.

Mlade ženske, ki imajo svoje može v vojaški službi, privedejo s seboj na delo svoje malčke, ki se tudi nčijo oblikovati, razne reči iz ilovice, da morejo tako njih matere nemoteno delati pri svojih delovnih mizah.

Kakor je dejala Vivian Willis, administratrica delavnice, ki daje pouk v izdelovanju raznih starinskih ročnih del, so bili pred vojno v te vrste umetnosti ročnih del predvsem zainteresirani moški, sedaj pa teh skoro ni več opaziti. Ženske se nč izdelovati udi razne predmete iz kovin, kot okraske za obleke in slično, delajo pa tudi

NOVOLETNO VOŠČILO IZ MOSKVE

Moskva, 27. dec., 1942

Glas Naroda
216 W. 18th St.,
New York, N. Y.

Vsemu osebju vašega lista želimo srečno Novo leto in uspeh v delu. Prihodnje leto mora biti leto še tesnejšega sodelovanja med slovenskimi narodi v njihovem boju za svobodo.

Božidar Maslarič,
podpredsednik Vseslovenskega odbora,
Vladimir Osmanin,
tajnik.

BOJI V JUGOSLAVIJI

Nove zmage guerilcev

UP poroča dne 26. decembra iz Londona, da so jugoslovanske patriotske sile izvojevale 3 nove zmage.

V bližini mesta Livno so se guerilci prebili skozi sovražne obrambne utrdbe in kmalu nato zavzeli mesto, ki leži v jugozapadnem delu Jugoslavije, 45 milj od obale Jadranskega morja. Guerilci so ubili 300 mož posadke, pregnali vse ostale iz mesta in zajeli ogromne vojaške opreme.

Severo-zapadno od Livna so guerilci v bližini Sanskega Mosta zavzeli nemško obrambno linijo in po ljutem boju potisnili sovražnika nazaj.

V tretjem sektorju so jugoslovanski patrioti v srditih bojih ubili petsto Nemcev in zaplenili mnogo orožja.

JIC.

Vzgojno vprašanje v Nedičevi Srbiji

London, 26. decembra (Radio prejemna služba). — V teku oddaj v srbohrvaščini je citiral govornik nemško časniško agenturo "Trans-Ocean", ki poroča, da je Nedič v svojem zadnjem govornu pozval vse upravne oblasti, naj zatro vse anglofilske elemente na srbskem ozemlju.

"Ministerstvo prosvete pa razglasi potrebo obnovitve srbske kulture. To je le poskne vpreči v Hitlerjevo propagando ves vzgojni aparat v Srbiji. Profesoriji naj širijo njegovo mračno ideologijo, a uporno mladino naj se preganja.

"Na beograjski univerzi je 24 profesorjev v znak s protesta zapustilo svoje katedre."

Govornik londonskega radia povdarja, da so ukrepi vzgojnih oblasti diktirani od Nemcev — saj so Pavličeve oblasti na Hrvaškem tudi izdale slične naredbe.

Zaključil je z naslednjim svarilom: "Naj Hitlerjev pomazničari nas ne pozabljajo, da kvizliška zalega ne bo naša zaslužen kazni in da so nekateri izmed njih že začeli plačevati za svoje zgrehe. Zadnji je plačal japonski kvizling v Mandžuriji, ki je usmrtil več svojih in japonskih "sodelovalcev". zastupil svojo rodbo in končal s samomorom."

JIC.

broške in prstane iz srebra. Vzorce seveda tudi izdelujejo same. Presti in tkati znajo nekatere naravnost izvrstno in nekatere so že mogle svoje izurjenost porabiti v prid vojnega prizadevanja.

Ameriški marini se vežbajo na neki reki v North Carolini.

